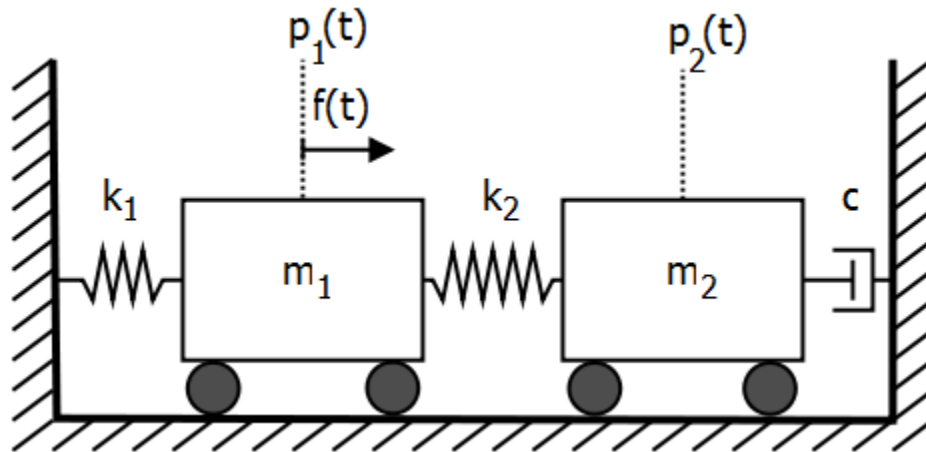

MS-E2129 Systemien identifiointi

4. kotitehtävä

Tarkastellaan systeemiä, joka koostuu kahdesta vaunusta, joiden massat ovat m_1 ja m_2 ja keskipisteet $p_1(t)$ ja $p_2(t)$, kuten kuvassa 1 on esitetty.

Kuva 1: Kahdesta vaunusta koostuva systeemi

Vasen vaunu on kiinnitetty seinään jousella, jonka jousivakio on k_1 ja tasapainoasema x_{01} . Vaunut on kiinnitetty toisiinsa jousella, jonka jousivakio on k_2 ja tasapainoasema x_{02} . Lisäksi vasempaan vaunuun kohdistuu ulkoinen voima $f(t)$. Oikea vaunu on kiinnitetty seinään viskoosia nestettä sisältävällä sylinterillä, joka vastustaa vaunun liikettä voimalla $F_C = c\dot{p}_2(t)$. Vaunut liikkuvat kitkattomilla pyörillä.

Merkitään jousen 1 venymää tasapainosta Δx_1 :llä ja jousen 2 venymää tasapainosta Δx_2 :lla. p_i :llä ja Δx_i :llä on tällöin seuraava yhteys, kun oletetaan että vaunujen pituudet sisältyvät jousien tasapainoasemiin:

$$p_1 = x_{01} + \Delta x_1$$

$$p_2 = x_{01} + \Delta x_1 + x_{02} + \Delta x_2$$

Voit olettaa, että vaunut eivät törmää toisiinsa tai seiniin. Kirjoita kuvan 1 systeemiä kuvaavat differentiaaliyhtälöt ja näiden avulla systeemin tilaesitykset, jossa tiloina ovat

- a) p_1 ja p_2
- b) Δx_1 ja Δx_2

sekä näiden ensimmäisen kertaluvun derivaatat.